

NMHH

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság

A hallási fogyatékkal élők számára akadálymentesített műsorszámokkal kapcsolatos törvényi előírások ellenőrzése

2015. MÁSODIK FÉLÉV

Közzétéve: 2016. június 1.

Tartalom

AZ INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM	3
ÁLTALÁNOS TENDENCIA	4
AZ NMHH VIZSGÁLATÁNAK MÓDSZERE	6
A VIZSGÁLAT EREDMÉNYE	6
SEGÉDLETTEL KÖTELEZŐEN ELLÁTANDÓ MŰSORSZÁMOK.....	7
FIGYELEMFELHÍVÁS.....	8
GYÁRTÁSI HELY	8
ANOMÁLIÁK.....	8
MŰFAJI KÍNÁLAT.....	9
A VIZSGÁLAT SZOLGÁLTATÓKRA BONTOTT EREDMÉNYEI	10
MELLÉKLET	13

A Médiatanács 1601/2011. (XI. 9.) számú határozata alapján a Műsorfigyelő és elemző főosztály 2015-ben nyolc országos médiaszolgáltató programjában - hatósági ellenőrzés keretében - havi rendszerességgel vizsgálta az Mttv. 39. §-ának érvényesülését. A vizsgálat célja a hallási fogyatékkal élők számára készített feliratokkal és jelnyelvi tolmácsolással kapcsolatos jogszabályi feltételek teljesülésének, a televíziós műsorszámok akadálymentessé tételének ellenőrzése volt.

Az Mttv. 39. § (2) bekezdése értelmében a közszolgálati és a JBE audiovizuális médiaszolgáltatók minden közérdekű közleményt, politikai reklámot, hírműsorszámot, valamint a politikai tájékoztató és a fogyatékos személyekről szóló műsorszámot kötelesek a hallási fogyatékkal élők befogadását megkönnyítő segédlettel ellátni. Továbbá feliratot vagy jelnyelvi tolmácsot kell biztosítaniuk a filmalkotásokhoz, a játékokhoz és a közszolgálati célokat szolgáló programokhoz. 2015-től minden fent nevezett programot akadálymentesítve kell közzétenniük. A feliratoknak a beszéddel szinkronban kell megjeleníteniük és pontosan kell visszaadniuk az elhangzottak értelmét. A nem felvételtől közzétett műsorszámokra vonatkozóan a 2014. decemberi törvénymódosítás fogalmazott meg előírást, miszerint e műsorok esetében *ésszerűen elvárható módon pontos és szinkronban álló* feliratozás várható el. A műsorban elhangzottakat azonban csak akkor lehet rövidített tartalmi összefoglaló formájában feliratozni, ha egyébként a felirat terjedelme az elhangzottak követését nem tenné lehetővé.¹

2015 második félévében egy új közszolgálati csatorna jött létre, az m4 Sport kéthetes promóciós adás után, július 18-án kezdte meg működését. Programjában a tizenhat kiemelt magyar sportág

¹ **39. §** (1) Az audiovizuális médiaszolgáltatás médiaszolgáltatójának törekednie kell arra, hogy műsorszámait fokozatosan hozzáférhetővé tegye a hallássérültek számára.

(2) A közszolgálati, illetve - legnagyobb éves átlagos közönségaránnyal rendelkező médiaszolgáltatója vonatkozásában - a JBE lineáris audiovizuális médiaszolgáltató köteles biztosítani, hogy valamennyi közérdekű közlemény, politikai reklám, hírműsorszám - beleértve a közlekedési híreket, a sporthíreket és az időjárás-jelentést -, politikai tájékoztató műsorszám, a fogyatékos személyekről szóló, illetve esélyegyenlőségről szóló műsorszám, filmalkotás, játék és a 83. §-ban foglalt közszolgálati célokat szolgáló műsorszám magyar nyelvű felirattal - például teletext szolgáltatáson keresztül - vagy jelnyelvi tolmácsolással is elérhető legyen.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott kötelezettség nem vonatkozik az eredeti nyelven elérhetővé tett műsorszámokra, ide nem értve a 99. § (2) bekezdése alapján közzétett műsorszámokat.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettség 2012. évben legalább hatórányi, 2013. évben legalább nyolcórányi, 2014. évben legalább tízórányi napi műsoridő vonatkozásában terheli a kötelezetteket.

(5) A feliratozással, illetve jelnyelvi tolmácsolással megkezdett műsorszámot - a műsorszám egységét nem sértve -, valamint műsorszámok egymással dramaturgiaiilag összekapcsolódó sorozatát a médiaszolgáltató köteles annak teljes időtartama alatt feliratozni, illetve jelnyelvi tolmácsolással ellátni.

(6) A feliratozott műsorszámok előtt a médiaszolgáltatásban jelezni kell, hogy az érintett műsorszám az említett formában is elérhető a médiaszolgáltatáshoz kapcsolódó teletext szolgáltatáson. A műsorszámok szövege feliratozott változatának pontosnak kell lennie, és a képernyő történéseivel szinkronban kell állnia, az a műsorszámokban elhangzottak rövidített összefoglalóját abban az esetben tartalmazhatja, amennyiben a felirat - terjedelmére tekintettel - az elhangzottak követését nem tenné lehetővé.

(7) A feliratozásnak a nem felvételtől közzétett műsorszámok esetében ésszerűen elvárható módon pontosnak és a képernyő történéseivel szinkronban állónak kell lennie.

(8) A műsorterjesztő köteles az audiovizuális médiaszolgáltató által biztosított teletext jelet, vagy más feliratozást a kép- és hangjelekkel időszinkronban minden egyes átviteli rendszeren, hálózaton vagy műsorterjesztő átviteli platformon továbbítani.

eseményei, magyar sportolók portréi, versenyek és bajnokságok kerülnek bemutatásra. A közvetítések között stúdióbeszélgetéseket, összefoglalókat és különböző magazinműsorokat láthatnak a nézők. A csatorna naponta több, az m1-ről átvett hírműsossal is szolgál a nézőknek. Egyes mérkőzéseket élőben, másokat felvételtől közvetítenek, illetve a műsorszámok egy része ismétlés. A műsorokat a Teletext 444. oldalán feliratozzák, az élő adásokhoz automata beszéd felismerő programmal készül a felirat.

A Nagyothallók Európai Szövetsége (EFHOH) 2015-ben ismét felmérést készített az Európai Unió országainak feliratozási gyakorlatáról.² A tanulmány a bevezetőben kiemeli, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának 11. és 14. cikkelye az információhoz való hozzáférést alapvető emberi jogként definiálja. Az Unió az ENSZ Fogyatékkal Élő Emberek Jogairól (UNCRPD) szóló egyezményét is tiszteletben tartja, melynek célja, hogy segítse, védje és biztosítsa a fogyatékkal élők emberi jogainak betartását. Az Egyezmény 30. cikkelye elismeri a fogyatékkal élő személyek egyenlő jogát a kulturális életben való részvétel, az üdülés, a szabadidős és a sporttevékenységek területén.

A jelentés hangsúlyozza, amennyiben az EU biztosítani akarja, hogy a fogyatékkal élők minden emberi jogot élvezhessenek, úgy a hallási fogyatékkal élők számára ugyanazokat a szolgáltatásokat és javakat kell elérhetővé tennie, mint amelyek bárki másnak is hozzáférhetőek. Ennek biztosításához magas színvonalú feliratozásra van szükség a televíziós műsorokban, továbbá az on-demand tartalmakban és a mozikban. Az akadálymentesítés nem csak az állami televíziók műsorainak esetében, hanem a magán csatornák programjaiban és a felhasználók által egyre gyakrabban igénybe vett on-demand szolgáltatások esetében is elengedhetetlen.

Az Információs Társadalom

Minden társadalom, amelyben az információ teremtése, szétszórása, használata, integrációja vagy módosítása jelentős gazdasági, politikai és kulturális tevékenységnek számít, információs társadalomnak tekinthető. Az internet használatának széleskörű elterjedésével a világ számos országának társadalmá rendelkezik e jellemzővel. Ebből következően a televízióhoz, az online közvetítésekhez és a filmekhez való hozzáférés nem tekinthető luxusnak. A gazdasági, politikai és kulturális médiatartalmakhoz való hozzáférés emberi jog. Az EFHOH álláspontja szerint a feliratozás a legegyszerűbb megoldás arra, hogy a hallási fogyatékkal élő emberek az információs társadalomhoz csatlakozhassanak. A tanulmány cáfolja a feliratozásról elterjedt téves elképzeléseket, miszerint az drága és nehéz a gyakorlati alkalmazása. Hangsúlyozza, hogy az említett funkcióján túl a felirat segíti a szövegértést, az idegen nyelv tanulását, a társadalmi korlátok lebontását és olyan információk felfedését, amelyeket egyébként nehéz begyűjteni.

A szervezet célként jelöli meg, hogy 2020-ra az uniós közszolgálati televíziók programjait 100 százalékban felirattal lássák el, valamint egyszerű, világos technikai szabványok és felhasználóbarát szabályozás alakuljon ki. A cél megvalósításához az alábbi alapvető eszközök állnak rendelkezésre:

- Fogyatékkal élő emberek jogairól szóló ENSZ Egyezmény (UNCRPD)
- Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv (AVMSD)
- Európai Fogyatékkal Élők Stratégia 2010–2020

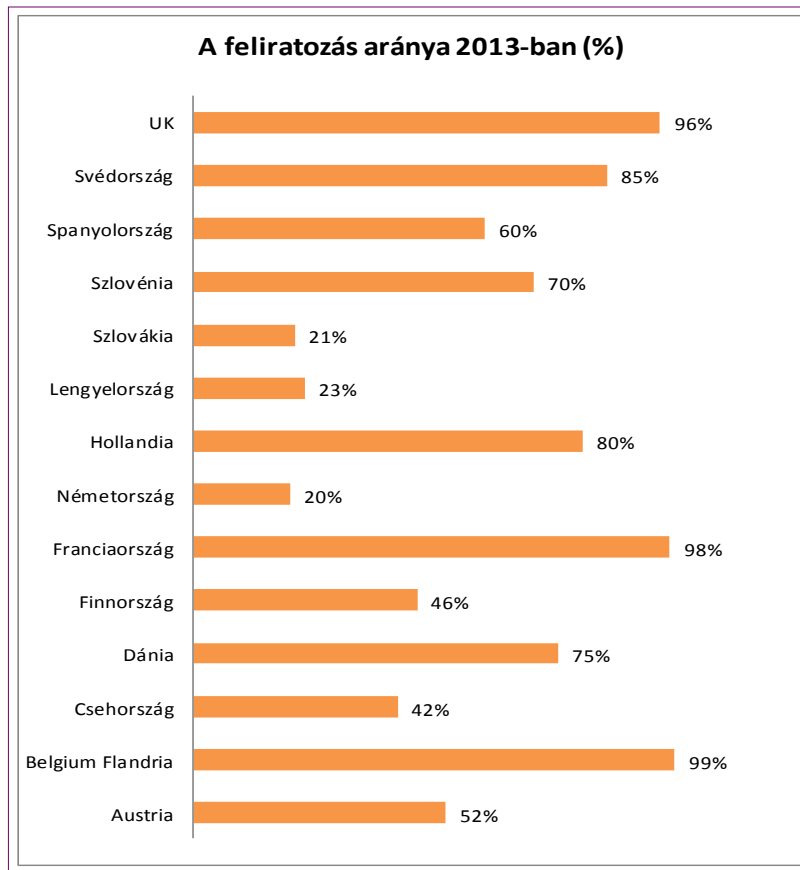
² EFHOH State of subtitling access in EU 2015 Report

Az EFHOH az uniós intézményektől azon jogok biztosítását kéri, amelyeket ezek az egyezmények és ajánlások fektetnek le. Az UNCRPD megköveteli, hogy az államok segítsék, védjék és biztosítsák az emberi jogok teljes körét, a jogegyenlőséget a fogyatékkal élők számára. Az AVMSD egy belső piaci eszköz, amely magába foglalja az audiovizuális szolgáltatások kínálásának jogát, a szabad véleménynyilvánítás és a tájékozódás jogát, valamint a közérdek védelmét, beleértve a hátrányos megkülönböztetés tilalmát. Az Európai Fogyatékosügyei Stratégia kimondja, hogy az európai intézményeknek egyenlő hozzáférést kell biztosítaniuk az árukhoz és szolgáltatásokhoz, beleértve a közszolgáltatásokat és a fogyatékkal élőket támogató eszközöket. Azt is hangsúlyozza, hogy szükség van az uniós finanszírozási eszközök felhasználásának optimalizálására az elérhetőség növelése érdekében. A siketek és nagyothallók speciális igényeire nézve ez a következőket jelenti a gyakorlatban:

- európai uniós finanszírozás biztosítása a közszolgálati médiaszolgáltatók számára annak érdekében, hogy a feliratozáshoz szükséges műszaki eszközöket be tudják szerezni, és a személyzet a szükséges képzésben részesüljön.
- az egész Unióra vonatkozó szabványok bevezetése az új DTV4ALL kutatási eredmények alapján, valamint olyan országok bevett gyakorlata szerint, melyek már magas szintű feliratozást értek el.
- az AVMSD felülvizsgálati lehetőségének mérlegelése annak érdekében, hogy a tagállamok kötelező feliratozási kvótákat vezessenek be, melyeknél a végső cél az állami médiaszolgáltatók programjainak teljes feliratozása.

Általános tendencia

Az általános tendencia az előző riport óta egyértelműen pozitív. A legtöbb ország növelte a feliratozást. Ugyanakkor a jelentésből az is látható, hogy bizonyos országok az élen haladnak, míg más országokban még mindig nagymértékű fejlődésre van szükség. A felmérésben részt vevőknél a kereskedelmi csatornákon számottevően alacsonyabb volt a feliratozás mértéke, mint a közszolgálati médiumoknál. Azok az országok, amelyekre nem ez a jellemző, világos és hatékony szabályozással rendelkeznek. Általánosságban is megállapítható, hogy a jó törvényekkel és joggyakorlattal rendelkezőknél a legmagasabb a feliratozott tartalmak aránya, és ők érték el a legnagyobb fejlődést a feliratozás kiterjesztése terén. Az Egyesült Királyság, Svédország, Belgium és Franciaország egyaránt 100 százalék közeli feliratozást biztosít a közszolgálati csatornákon. Hollandia, Svédország és Franciaország jelentős előrelépést tett az előző riport óta, míg az Egyesült Királyság, valamint Belgium fenntartotta, illetve tovább növelte a már eleve is magas, 2011-ben tapasztalt szintet.

A jövőre nézve a tanulmány szükségesnek tartja egy egységes adatgyűjtési módszer kidolgozását, hatékony törvényi szabályozást és a már meglévő „jó gyakorlat” általános alkalmazását. Ez utóbbira az Egyesült Királyság és az OFCOM példáját hozza fel, mivel módszerük az alábbi kritériumokat tartalmazza:

- a számításokat 24 órás bázison vagy a teljes műsoridő bázisán végzik,
- a szabályok minden médiaszolgáltatóra vonatkoznak fél százalékos közönségarány fölött,
- a feliratozásra költhető összeg nem haladhatja meg az éves bevétel egy százalékát,
- a feliratozási műsoridő folyamatosan növekszik,
- a feliratozott műsoridő számítása átlátható módszertan alapján történik.

A hozzáférést befolyásoló tényezők közül a jelentés kiemeli a feliratozás minőségének fontosságát, hangsúlyozva, hogy az akadálymentesítésnek akkor van értelme, ha a szövegek pontosak. Alapvető feltételnek tekinti, hogy a segédletek minősége magas szintű legyen, párhuzamosan a mennyiségi növekedéssel. A minőség fenntartását szinkrontolmányok és speech to text fordítók képzésével tartják megvalósíthatónak.

Az NMHH vizsgálatának módszere

A műsorok elemzése meghatározott szempontrendszer szerint, egy erre a célra kifejlesztett webes alkalmazás segítségével történt (<https://monitoring.nmhh.hu>). A szempontrendszer a műsorszámok formális jellemzői mellett (a sugárzás dátuma, időpontja, a médiaszolgáltató neve, a program címe, műfaja) az alábbi kérdéseket tartalmazza:

- akadálymentesítették-e a médiaszolgáltatók a törvényben kötelező jelleggel előírt műsorszámokat, azaz a hírműsorokat, sporthíreket, időjárás-jelentéseket, közlekedési híreket, a közérdekű közleményeket, a fogyatékos személyekről szóló műsorokat és a politikai tájékoztató programokat,
- minden, az Mttv. 39. § (2) bekezdésében meghatározott műsorszámot elláttak-e segédlettel,
- a teletext felirattal ellátott műsorszámok előtt közzétettek-e felhívást és oldalszámot, illetve
- megfelelő volt-e a feliratozás, jeltolmácsolás minősége, előfordultak-e hiányosságok, hibák?

Az ellenőrzés hat közszolgálati (m1, m2, m3, m4, Duna Televízió, Duna World) és két kereskedelmi (RTL Klub, TV2) médium programjára irányult. Négy általános tematikájú televízió mellett egy hír, egy sport, egy gyerekcsatorna, valamint egy archív tartalmakat sugárzó szolgáltató szerepelt a mintában. Az egyes hónapokban a nyolc médiaszolgáltatónak összesen 32 véletlenszerűen kiválasztott műsornapját vizsgáltuk, valamennyi elemzésbe vont csatornán havonta négy nap analizését végeztük el a 00:00-tól 24:00 óráig adásba kerülő műsorszámokra vonatkozóan (kivételt képez július, amikor az m4 csatornán az indulását követően mindössze két műsornapot vizsgáltunk). A vizsgálat eredményei az ellenőrzésbe vont napok adatain és az abból nyert átlagértékeken alapulnak.

A kódolást hallási fogyatékkal élő külsős munkatársak végezték, akiket az érdekvédelmi szervezet toborzását követően választottunk ki. A kódolók klasszikus távmunkában dolgoznak, a felvételeket az NMHH ftp szerveréről töltik le.

A vizsgálat eredménye

Az alábbiakban 2015 második félévének tapasztalatait foglaljuk össze. A vizsgált hat hónapban több mint 4.442 műsóra kontrollját végeztük el. Az adatfelvétel eredményeként megállapítható, hogy a mintába került médiaszolgáltatók az ellenőrzésbe vont napokon vetített műsoridő 79,8 százalékát látták el segédlettel.

Hallási fogyatékkal élők számára is befogadható műsorszámot a második félév ellenőrzött napjain leghosszabb időtartamban a Duna TV (509 óra) adott közre. A magas óraszámot biztosító csatornát az m4, a TV2 és az m2 követte a sorban, míg az m3 és az RTL Klub valamivel csekélyebb óraszámban tette hozzáférhetővé a műsorait. A legalacsonyabb akadálymentesített műsoridőt az m1-en regisztráltuk (**1. táblázat**).

1. táblázat: Segédlettel ellátott műsorórák száma

médiaszolgáltató	összes vizsgált műsoróra	segédlettel ellátott műsoróra	egy napra jutó, segédlettel ellátott átlag műsoróra
Duna TV	575:56:40	509:42:47	21:14:17
Duna World	575:53:54	509:52:35	21:14:41
m1	575:54:14	376:55:59	15:42:20
m2	575:56:06	424:12:02	17:40:30
m3	459:26:25	420:13:27	17:30:34
m4	527:42:05	467:06:37	21:13:56
RTL Klub	575:54:34	410:48:27	17:07:01
TV2	575:56:13	425:27:26	17:43:39

2015-től az előírt kötelező óraszám helyett minden olyan műsorszámot akadálymentesíteni kell a napi programban, amely megfelel az Mttv. 39. § (2) bekezdésében szereplő meghatározásnak. A félév során az akadálymentesítendő műsoridő 95 százalékát látták el segédlettel a vizsgált médiaszolgáltatók, amelyek közül a Duna World és az m3 teljesítette maradéktalanul valamennyi elemzésbe vont napon a fenti elvárást. A hallási fogyatékkal élő nézők számára nyújtott segítség 99,6 százalékban feliratot, döntő mértékben teletext átíratot jelentett. Az akadálymentesített programok 0,4 százaléka volt jelyelvezve látható. Vallási műsorok és fogyatékkal élők számára készült programok voltak e segédlettel megtekinthetők az m1-en és a Duna TV-n. Az m2-n az animációk egy részét és a *Hetedhét híradót* gyerek jelyelvi narrátorok segítségével tolmácsolták az olvasni még nem tudó kicsiknek.

Segédlettel kötelezően ellátandó műsorszámok

A segédlettel kötelezően ellátandó programok között a törvény kiemeli a hírműsorokat, a közérdekű közleményeket, a sport- és időjárás-jelentéseket, a politikai tájékoztató műsorokat, a politikai reklámokat, valamint a fogyatékos személyekről, illetve esélyegyenlőségről szóló műsorszámokat.

Az m1 kivételével a vizsgált médiaszolgáltatók minden *hírműsort* és *sporthírt* feliratozva mutattak be. Az m1 hírcsatornán a híradók 13 százaléka nem vált elérhetővé a hallási fogyatékkal élő nézők számára, a felirat minden esetben a *Hírek 1 percben* című rövid hírösszefoglalókról hiányzott. A vizsgált napokon egy kivétellel az *időjárás-jelentések* is akadálymentesítve kerültek a képernyőre. *Közérdekű közleményeket* a közszolgálati csatornák és a TV2 programjában regisztráltunk, melyekben az információk minden esetben írásban, a hallási fogyatékkal élő nézők számára is hozzáférhető módon jelentek meg. *Fogyatékkal élő személyekről szóló műsor* az m1 (*Esély*) és a Duna TV (*Akadálytalanul*) programjában volt látható, amelyek minden esetben segédlettel ellátva kerültek adásba. A műsorszámok mindegyikén a felirat mellett jelyelvi tolmács is közreműködött. A rendszeresen jelentkező magazinok mellett más műsorokban is láthattak a nézők fogyatékkal élőkkel foglalkozó szegmenseket. Például október 1-jén a Duna TV *Szerencse Híradó* című műsorában

hallási fogyatékkal élőkről szól az egyik riport. A felirat mellett jelnyelvi tolmács is közreműködött, aki egy dalt is jeltolmácsolt.

Figyelemfelhívás

A feliratozott műsorszámok előtti figyelemfelhívás és txt. oldalszám megjelenítése követelményének a vizsgált médiaszolgáltatók többsége eleget tett. A figyelmeztetés elmaradása az m1, az m4 és a TV2 programjaiban fordult elő, számuk a negyedik negyedévben volt a legmagasabb. Az m1-en és az m4-en a műsorblokkok előtti figyelmeztetést érvényesnek tekintettük az összetett műsorok minden szegmensére vonatkozóan. Az m4 és a TV2 azon vizsgált napjain, amelyeken egyes programok előtt hiányzott a figyelemfelhívás, a kötelezettség hatálya alá tartozó műsorszámokat 100 százalékban akadálymentesítették, vagyis a televíziós vásárlási műsorablakokat, a reklámokat és ajánlóblokkokat leszámítva gyakorlatilag a teljes műsorfolyamot ellátták segédlettel. Az akadálymentesített műsorszámok előtti figyelemfelhívás funkciója, hogy megkülönböztesse a segédlettel ellátott műsorszámokat a többitől, és figyelmeztesse az érintett nézőket, hogy számukra is elérhető program következik. A teljes műsorfolyam akadálymentesítettsége esetén a figyelemfelhívás értelmét veszti, a segédlet megléte magától értetődőnek tekinthető.

Gyártási hely

A médiaszolgáltatók legnagyobb arányban hazai gyártásban készült műsorokat akadálymentesítettek. A magyarországi produkciókon kívül közel azonos arányban szerepeltek amerikai illetve európai országokból importált alkotások.

2. táblázat: Az akadálymentesített műsorszámok gyártási hely szerinti megoszlása

	%
Magyarország	67,7
Európa	15,5
USA	13,1
egyéb ország	3,7

Anomáliák

A műsorszámok befogadását nehezítő tipikus hibák az év második felében is megtalálhatóak voltak a feliratokban, hiányt, aszinkronitást és tartalmi pontatlanságot egyaránt rögzítettünk. A legtöbb hiba a nem felvételről közzétett műsorok segédleteiben volt tapasztalható, ahol a feliratok késéssel jelentek meg, hiányosak voltak és az elhangzottakat sokszor csak nagy vonalakban összefoglalva, vagy kiragadott részletekkel adták vissza. A megállapítás egyaránt érvényes a közszolgálati és a kereskedelmi csatornák „élő” műsoraira, amelyek a késések, illetve a kimaradó szövegrészek miatt gyakran csak nehezen, vagy összefüggéseiben alig voltak követhetők.

Az m1-en és m4-en az élő műsoroknál nagyrészt automata beszéd felismerő programot alkalmaztak, amellyel változó mennyiségű, általában nehezen követhető feliratozást produkáltak. Egyes

műsorrészekben a felirat jelentősen késett, lényeges mondatok kimaradtak, illetve előfordultak szótévesztések, vagy lemaradt a mondatok vége.

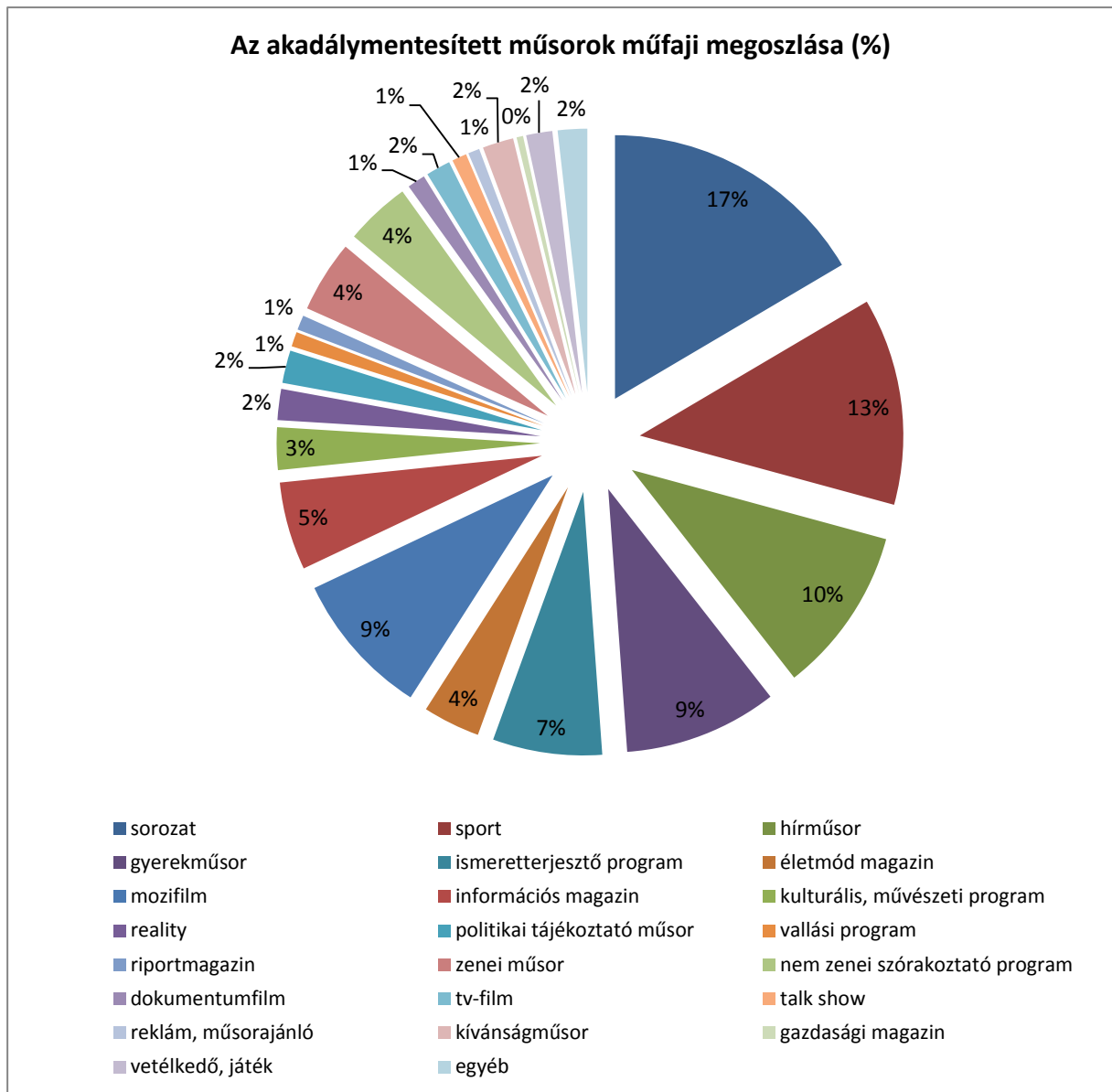
További, a vizsgált periódus teljes időtartama alatt fennálló hiányosság volt, hogy az m1 a programokat az éjjeli híradó és reggel hat óra között nem akadálymentesítette, vagyis 00:20–06:00 óra között nem látta el segédlettel a műsorszámokat.

Az ellenőrzött napokon észlelt, jogszabályt sértő feliratozások esetében a Hatóság eljárást indított. A jogsértő esetek számát és az alkalmazott jogkövetkezményeket a melléklet tartalmazza.

Műfaji kínálat

2015 második félévének akadálymentesített műsorkínálata elsősorban sportműsorokkal bővült. Az m4 indulásának köszönhetően a sorozatok után legnagyobb óraszámú változatos sportprogramokat láthattak a nézők. A legnépszerűbb műsorokhoz valamennyi csatorna biztosította a hozzáférést, és egyre több zenei műsorszám is segédlettel ellátva került a képernyőre, amelyekben nem csak a műsorvezetői szöveget, vagy az interjúkat, hanem a dalszövegeket is felirattal látták el.

A sorozatok és a sportműsorok mellett leggyakrabban hírműsorok, gyermekeknek készült programok, mozifilmek kaptak segédletet, valamint ismeretterjesztő, információs magazinok, zenei és egyéb szórakoztató műsorok szerepeltek nagyobb arányban a kínálatban. A meséken és az animációs sorozatokon túl a gyermekek számára készült ismeretterjesztő, kulturális, vallási műsorok egy részét is felirattal vetítették. A legszínesebb választékot a Duna Televízió biztosította, míg a legszűkebb repertoárral az M2 rendelkezett. Azok a médiaszolgáltatók, amelyek az Mtv. 39. § (2) bekezdésben meghatározott műsorszámok mindegyikét segédlettel látták el, biztosították, hogy az érintett nézők korlátozás nélkül választhassanak a napi programból.

A vizsgálat szolgáltatókra bontott eredményei

A vizsgált televíziók közül a második fél évben is az **m1** tett közzé legalacsonyabb óraszámában feliratozott műsorokat, és az ellenőrzött napok mindegyikén az elvártnál kevesebb műsorszámot akadálymentesített. Naponta átlagosan 15,7 órányi programot látott el segédlettel, s ezzel a műsoridejének 65,5 százalékát tette hozzáférhetővé az érintettek számára. Az időjárás-jelentéseket, valamint a közlekedési és sporthíreket felirattal sugározta, a híradóknak azonban 13 százaléká továbbra sem kapott segédletet. A közérdekű közleményeket felirattal, a hallási fogyatékkal élő nézők számára is hozzáférhető módon tette közzé. Az m1 programjában rendszeresen szerepelt fogyatékkal élő emberek számára készült műsorszám, melyet minden esetben mindkét segédlettel ellátva, hibátlan feliratozással adott közre. A közszolgálati csatorna túlnyomó részben magyar gyártású programokat akadálymentesített. Hírcsatornaként főként híradókat, politikai és tájékoztató műsorokat kínált a nézőknek, amelyek mellett ismeretterjesztő és vallási műsorok is rendszeresen helyet kaptak

a programban. Az m1-en sok hibát regisztráltunk, legfőbb hiányosságként jelentkezett, hogy a csatorna az éjszakai ismétléseket 00:20-05:55 óra között segédlet nélkül sugározta.

- Az **m2** naponta átlagosan 17,6 órányi programot akadálymentesített, ezzel a műsoridő 73,7 százalékát tette elérhetővé. Hírműsor, sporthírek, időjárás-jelentés, politikai tájékoztató műsorszám és fogyatékos személyekről szóló műsor a második félévben nem szerepelt a kínálatában. Profiljának megfelelően elsősorban gyermek és ifjúsági műsorokat sugárzott, az esti műsoridőben pedig mozifilmeket, sorozatokat, zenei programokat kínált a szélesebb nézőközönségnek. A Petőfi TV műsorán fiataloknak készült szórakoztató, zenei és kulturális műsorok voltak láthatók. A naponta jelentkező két fő műsorát, az Én vagyok itt és a Böngésző: Szabad szörfölés a vizuális világban című műsorokat a csatorna a második félévben sem tette elérhetővé a hallási fogyatékkal élő fiatalok számára. A mesék egy részét és a Hetedhét híradót jelnyelvi narrátorok tolmácsolták az olvasni nem tudó gyerekeknek. A legtöbb akadálymentesített műsor európai gyártásban készült, melyeket a Magyarországon előállított produkciók követtek. A segédletekben előforduló hibák száma minimális volt.
- Az **m3** naponta átlagosan 17 és fél órányi programot feliratozott, valamint a vizsgált napokon a törvény által feliratozásra kötelezett minden műsorszámot hozzáférhetővé tett az érintettek számára. Műsorainak 91,5 százalékát akadálymentesítette, és a teletext feliratos műsorszámok előtt mindig közzétette a figyelemfelhívást. Politikai tájékoztató műsor, fogyatékkal élő személyekről szóló program és jeltolmácsolt műsorszám nem szerepelt a kínálatában. A feliratozott műsorok túlnyomó többsége hazai gyártásban készült, amelyeket az európai országok alkotásai követtek a sorban. Az akadálymentesített kínálatban az archív felvételek közül sorozatok, zenei és szórakoztató műsorok, valamint ismeretterjesztő filmek kaptak helyet legnagyobb arányban. Az éjszakai műsorsávban tematikus csoportokba rendezett archív fotókat vetítettek szöveges információval. A felvételtől sugárzott műsorszámok többségén hibátlan volt a felirat.
- Az **m4** naponta átlagosan 21 órányi programot akadálymentesített, s ezzel a műsoridő 88,5 százalékát tette elérhetővé. Profiljának megfelelően számos sportág mérkőzéseit közvetítette, valamint a sporteseményekhez kapcsolódó stúdióbeszélgetéseket és különböző magazin műsorokat kínált. Az aktuális hírekről naponta többször az m1-ről átvett rövid hírösszefoglalókkal tájékoztatták a nézőket. Az első negyedévben számos anomáliát rögzítettünk a feliratokban, főként a teljes műsorról, vagy az egyes műsorrészekről hiányzó segédlet okozott problémát. A második negyedévben a hibák száma jelentősen csökkent, de az élő közvetítések, riportok és stúdióbeszélgetések megfelelő feliratozása továbbra sem történt meg, valamint az ismétlésként, már felvételtől sugárzott műsorokon rendszerint ugyanolyan hiányos segédlet volt olvasható, mint az élő közvetítésen. Egyes mérkőzések feliratozása igen hiányos volt, nagy szünetekkel követték egymást a kiírások. Rendszeresen előfordult, hogy a felirat megelőzte az eseményt, így a gólokat előre jelezte a felirat. A mérkőzések, versenyek feliratozására általában jellemző volt, hogy a lényeges információk többnyire kiírásra kerültek, a riporter kommentár azonban nem. A műsorok túlnyomó többsége magyarországi gyártásban készült.
- A **Duna Televízió és a Duna World** naponta 21,2 órányi műsoridő akadálymentesítésével programjának 88,5 százalékát tette befogadhatóvá az érintett nézők számára. A Duna World a vizsgált napokon a törvény által feliratozásra kötelezett minden műsorszámot segédlettel látott el. A híradókat, sporthíreket, időjárás-jelentéseket, politikai tájékoztató műsorokat és a közérdekű közleményeket mindkét csatorna felirattal sugározta. A döntő mértékben Magyarországon készült műsorokon kívül európai produkciók kerültek még

nagyobb számban a képernyőre. Az m4 indulását követően a Duna TV programjából kikerültek a sportközvetítések, ezáltal minimalizálódott a segédlet nélküli műsorok száma. Mindkét csatorna széles kínálatot biztosított, amelynek élén a Duna TV-n a sorozatok, mozifilmek és az ismeretterjesztő programok álltak, míg a Duna World-ön az ismeretterjesztő programok mellett főként zenei, kulturális és szórakoztató műsorok szerepeltek. A Duna TV-n rendszeresen láthattak a nézők jelnyelvi tolmáccsal ellátott műsorokat is.

- Az **RTL Klub** naponta átlagosan 17 órányi programot feliratozott a második hat hónapban, ami műsorideje 71,3 százalékának felelt meg. A felirattal vetített műsorszámok előtt minden esetben megjelent a figyelemfelhívás és a txt. oldalszám. Az akadálymentesített programok többsége magyarországi, illetve amerikai gyártásban készült. A műfaji paletta élén a sorozatok, mozifilmek és a gyermekeknek készült rajzfilmek szerepeltek, majd a hírműsorok, reality-k és a szórakoztató műsorok következtek. A feliratokban kisebb terjedelmű hiányok és aszinkronitások előfordultak, valamint a reggeli élő műsor feliratozása továbbra sem volt elfogadható minőségű, a feliratok késtek és csak részben közvetítették az elhangzott tartalmakat.
- A **TV2** napi 17,7 óra akadálymentesítésével a műsoridő 74 százalékát tette befogadhatóvá a hallási fogyatékkal élő nézők számára. A híradók és egy kivétellel az időjárás-jelentések is feliratozva kerültek a képernyőre. Politikai tájékoztató műsor, fogyatékkal élők számára készült és jeltolmácsoló műsorszám nem szerepelt a vizsgált napok programjában. A legtöbb akadálymentesített műsorszám hazai gyártásban készült, melyeken kívül amerikai produkciók fordultak elő nagyobb arányban. A repertoár élén sorozatok, mozifilmek és hírműsorok álltak, de figyelemmel kísérhették a hallási fogyatékkal élő nézők a reality, valamint a szórakoztató műsorokat is, a gyerekek számára pedig akadálymentesítették az animációkat.

Összefoglalva megállapítható, hogy 2015 második felében a műsoridő közel 80 százaléka vált hozzáférhetővé az érintett nézők számára. Segédletként a médiaszolgáltatók elsősorban teletext feliratot alkalmaztak, a jelnyelvi tolmáccsal ellátott műsorszámok aránya minimális volt. A nem felvételről közzétett, „élő” műsorok akadálymentesítését a közszolgálati csatornák automata beszédfelismerő programmal oldották meg, amellyel többnyire elfogadható mennyiségű, de nehezen követhető feliratozást produkáltak. A közszolgálati csatornák nagyobb arányban akadálymentesítették a műsoraikat, de a komolyabb hiányosságok is e szolgáltatóknál mutatkoztak, mivel az m1 és az m2 a műsorideje egy részét ismétlődően nem látta el segédlettel. A feliratok ugyan pontosabbá váltak, de különböző időtartamú felirathiány és aszinkronitás továbbra is előfordult minden vizsgált médiumnál.

A közszolgálati médiumok kínálata a sportműsorok széles választékával tovább gazdagodott és kis mértékben a kereskedelmi csatornák repertoárja is bővült. Egyes napokon a médiaszolgáltatók a teljes műsorfolyamot akadálymentesítették, lehetővé téve ezzel, hogy a hallási fogyatékkal élő nézők ugyanolyan kínálatból választhassanak, mint társaik.

Melléklet

Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. határozat (Duna, Duna World, m1, m2, m3 médiaszolgáltatások)

Az Mttv. megsértett rendelkezése	Határozat ügyiratszama	Vizsgált időszak	Megállapított jogsértések száma	Alkalmazott jogkövetkezmény és mértéke
Mttv. 39. § (2) bekezdés	MN/38614-4/2015	2015. július –szeptember	282	5.640. 000,- Ft bírság (jogsértésenként 20.000 Ft)
	MN/4762-5/2016.	2015. október–december	240	6.000. 000,- Ft bírság (jogsértésenként 25.000 Ft)
Mttv. 39. § (5) bekezdés	MN/38614-4/2015	2015. július –szeptember	30	600.000,- Ft bírság (jogsértésenként 20.000 Ft)
	MN/4762-5/2016.	2015. október–december	28	700.000,- Ft bírság (jogsértésenként 25.000 Ft)
Mttv. 39. § (6) bekezdés első mondat	MN/38614-4/2015	2015. július –szeptember	4	60.000,- Ft bírság (jogsértésenként 15.000 Ft)
	MN/4762-5/2016.	2015. október–december	2	40.000,- Ft bírság (jogsértésenként 20.000 Ft)
Mttv. 39. § (6) bekezdés második mondata	MN/38614-4/2015	2015. július –szeptember	23	460.000,- Ft bírság (jogsértésenként 20.000 Ft)
	MN/4762-5/2016.	2015. október–december	13	325.000,- Ft bírság (jogsértésenként 25.000 Ft)

TV2 Média Csoport Kft. határozatok (TV2 médiaszolgáltatás)

Vizsgált időszak	Határozat száma	Jogsértés	Jogsértések esetszáma	Alkalmazott jogkövetkezmény és mértéke
2015. július, augusztus, szeptember	nem indult eljárás			-
2015. október, november, december	eljárás indító végzés MN/4765-2/2016	vélelmezett jogsértés - 39. § (2) bekezdése	2	eljárás folyamatban
		vélelmezett jogsértés - 39. § (6) bekezdésének első mondata	69	
		vélelmezett jogsértés - 39. § (5) bekezdése	4	
		vélelmezett jogsértés - 39. § (6) bekezdésének második mondata	2	

Magyar RTL Televízió Zrt. határozatok (RTL Klub médiaszolgáltatás)

Vizsgált időszak	Határozat száma	Jogsértés	Jogsértések esetszáma	Alkalmazott jogkövetkezmény és mértéke
2015. július, augusztus, szeptember	MN/38612-4/2015.	39. § (5) bekezdése	9	1.395.000,- Ft bírság
		39. § (6) bekezdésének második mondata	3	765.000,- Ft bírság
2015. október, november, december	nem indult eljárás			